

Létérdekek központjának vizsgálata – Magánszemély adóügyi illetőségének meghatározása

Az adóügyi illetőség meghatározása kiemelt jelentőségű annak meghatározásához, hogy egy adott jövedelem hol, mely ország(ok)ban fog adókötelezettség alá esni, és az milyen összegű adókötelezettséget fog eredményezni a jövedelmet megszerző magánszemélynél. Ennek eldöntésével kapcsolatosan, hogy mely országhoz kötöten fog az érintett magánszemély adóügyi illetőséggel rendelkezni, olyan meghatározó tényezők juthatnak eszünkbe – többek között – mint az állampolgárság, szokásos tartózkodási hely, állandó lakóhely, vagy akár a létérdekek központjának meghatározása. Utóbbi fogalmat a magyar, egyéb nemzeti, és nemzetközi szabályozás egyaránt használja az adóügyi illetőség meghatározásához.

Az alkalmazandó (nemzeti, nemzetközi) szabályozástól függően más és más sorrend kerülhet megállapításra arra vonatkozóan, hogy milyen sorrendben szükséges az adóügyi illetőséget meghatározó tényezőket figyelembe venni. Így előfordulhat (pl.: a nemzetközi egyezményektől eltérő sorrendiséget alkalmazó magyar szabályozásban), hogy nem jutunk el a létérdekek központjának meghatározásáig, mert mondjuk az adott magánszemély magyar állampolgár, vagy (csak) Magyarországon rendelkezik lakóhellyel.

**ADÓÜGYI
ILLETŐSÉG
MEGHATÁROZÁSA...
HOGYAN...?**

Tekintve, hogy Magyarország számos országgal rendelkezik kétoldalú (kettős adóztatás elkerüléséről szóló) egyezményrel, így nagy gyakorisággal előfordulhat az a helyzet, hogy a kétoldalú nemzetközi egyezmények rendelkezéseit kell alkalmazni az adóügyi illetőség eldöntéséhez. Ez az eset akkor fordulhat elő, ha az adott magánszemély Magyarországon és egy másik „egyezményes” országban is (a helyi jogszabályok értelmében) belföldi (pl.: német) adóügyi illetőségűnek minősül.

**LÉTÉRDEKEK
KÖZPONTJA**

Amennyiben a magánszemély tehát mindkét országban belföldi adóügyi illetőségűnek tekinthető, úgy a nemzetközi egyezmények értelmében rendszerint az az állam lesz a magánszemély illetőségének országa, amelyben állandó lakóhellyel rendelkezik. Amennyiben a magánszemély Magyarországon és a másik országban is rendelkezik állandó lakóhellyel, akkor az egyezmények értelmében a létérdekeinek központja fogja eldönteni az adóügyi illetőség kérdését, tehát ott lesz belföldi adóügyi illetőségű, ahol a személyi és gazdasági kapcsolatai szorosabbak. Látható, hogy utóbbi fogalom mélyebb elgondolást, elemzést igényel, ugyanakkor ez az előírt adóügyi illetőség meghatározásául szolgáló sorrendiség miatt nem kerülhető meg, még akkor sem, ha mondjuk a magánszemély szokásos tartózkodási helye, vagy állampolgársága esetén könnyebb dolgunk lenne (természetesen, ha a létérdekek központja nem meghatározható, utóbbi szempontok figyelembevételére kerül majd sor).

A létérdekek központjának vizsgálata számos esetben jóval mélyebb szintű elemzést igényel, mint annak az egyszerű megállapítása, hogy az érintett személynek, hol vannak ingatlanjai, hol vannak céges érdekeltségei, hol élnek családtagjai, hol nyitott bankszámlát, hol bonyolít jelentősebb bankkártyaforgalmat stb.

**SOK TÉNYEZŐT KELL
FIGYELEMBE VENNI**

Kijelenthető tehát, hogy a magánszemély illetőségének meghatározása rengeteg esetben a létérdekek központjának megítélésén múlik, ugyanakkor mivel azt számos oldalról szükséges vizsgálni, rengeteg tényező figyelembevételével, így elméleti síkon ritkán fordulhat(na) elő, hogy utóbbi átfogó vizsgálata esetén valamelyik ország irányába ne döntené el az adóügyi illetőség kérdését. És mivel az adóügyi illetőség meghatározásakor az említett sorrendiséget követni kell, így mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a létérdekek központja alapján az adóügyi illetőség eldönthető legyen, vagy ha mégsem az, akkor tovább léphessünk a következő meghatározó elemzési pontra (szokásos tartózkodási hely).

A részletesebb elemzési szempontrendszer gyakorlati alkalmazását konkrét ügy vonatkozásában is láthattuk. Az Egyesült királyságban Mr. Jonathan Oppenheimer ügye (*First-Tier Tribunal Tax Chamber TC/08443/V számú ügye*) alapján megállapítható, hogy bár számos tényező számbavételére volt szükség a magánszemély adóügyi illetőségének – létérdekek központja alapján történő – eldöntéséhez, mégis mindezek alapján egyértelműen látható, hogy az illetőség kérdése, az ügy komplexitása ellenére is már ezen a ponton eldönthető.

A létérdekek központjának eldöntése tehát részletes vizsgálatot kíván meg, mely a következő - teljesség igénye nélkül megadott – példaszerű felsorolás alapján az alábbi szempontokat vizsgálhatja:

1. **Az érintett személy nyilatkozata alapján, mely országokat tekinti hazájának**, mely országot szereti jobban, mely országhoz lojálisabb?
2. **Családdal kapcsolatos információk**
 - A magánszemély születésének helye?
 - A magánszemély és szüleinek származása, annak vizsgálata, hogy életük nagy részét melyik országban töltötték, mivel foglalkoztak/foglalkoznak?
 - A magánszemély közeli hozzátartozói (szülők, gyermekek, nagyszülők, testvér, házastárs) mely országban élnek, dolgoznak, alapítottak családot?
 - Milyen társaságokban rendelkezik részesedéssel a magánszemély, illetve közeli hozzátartozói?
 - A magánszemély közeli hozzátartozói mely országokban rendelkeznek állampolgársággal?
 - A magánszemély közeli hozzátartozói milyen adóügyi illetőséggel rendelkeznek?
 - A magánszemély hol lakott eddigi élete során?
 - A magánszemély mely intézményekben végezte tanulmányait?
 - A magánszemély szülei hova jártak iskolába?
 - Gyerekkorában hol töltötte a magánszemély a vakációt?

- Hol és milyen régóta állnak a magánszemély és családjának birtokában az általuk tulajdonolt ingatlanok?
- Mi a magánszemély házastársának nemzetisége?
- Hol házasodott a magánszemély?
- Hol születtek a magánszemély gyermekei?
- Hol él/élt a magánszemély családja (házastárs, gyermekek)?
- Hova járnak/jártak a gyermekek iskolába?
- A magánszemély gyermekeinek tanítási szünetében hol töltötte a család a vakációt?
- Hol ünnepelte a magánszemély és házastársa az elmúlt években a születésnapjait?
- A családi tőke legnagyobb részét mely országban fektették be?
- A magánszemély közeli hozzátartozóit hol temették el?

3. Magánszemély vagyonával, üzleti tevékenységével kapcsolatos információk

- A birtokolt ingatlanok milyen jellegű ingatlanok, milyen felszereltséggel rendelkeznek?
- Mi a funkciója a jelenleg birtokolt ingatlanoknak?
- A birtokolt ingatlanok közül melyeknek a legnagyobb a fenntartási költségük?
- Milyen közlekedési eszközökkel rendelkezik a magánszemély? Milyen rendszámmal rendelkeznek a magánszemély által birtokolt közlekedési eszközök?
- Rendelkezik-e a magánszemély egyéb értékes ingóságokkal, ezek hol találhatóak?
- Rendelkezik-e a magánszemély értékes berendezésekkel, gépekkel, ezek hol találhatóak?
- Rendelkezik-e a magánszemély állatokkal, ezek hol találhatóak?
- Milyen részesedésekkel rendelkezik a magánszemély? Az általa tulajdonolt társaságok székhelye hol található?
- Mely társaságokban tölt be a magánszemély vezető tisztségviselői szerepet?
- Milyen országban található befektetési szolgáltatónál, banknál rendelkezik számlával a magánszemély?

- Melyik országban bonyolítja le a magánszemély a legnagyobb pénzforgalmat?
- Mely országban rendelkezik, illetve rendelkezett a magánszemély munkaviszonnyal?
- Mely országhoz kötődnek leginkább a magánszemély üzleti megbízásai?

4. Egyéb tevékenységek

- Mik a magánszemély jellemző szabadidős tevékenyéi, ezeket hol végzi?
- Mely országban veszt részt inkább a magánszemély baráti összejöveteleken?
- A magánszemély személyes (közeli) ismerősei melyik országokból származnak?
- Hol vannak a magánszemély klubtagságai (pl.: sporttevékenység)?
- Rendelkezik-e valamilyen tevékenységre vonatkozóan éves/szezon bérlettel a magánszemély?
- Hol rendelkezik a magánszemély szavazati joggal? Hol szavazott korábban?
- Egészségügyi vizsgálatok elvégzésének jellemző helyszíne? A magánszemély saját orvosa hol praktizál?

Szeretnénk leszögezni ugyanakkor, hogy nem minden, illetőségi kérdésében döntéshozó szerv végez el (ahogy jellemzően hazánkban sem) az iménti példálózó felsoroláshoz hasonló mértékű elemzést, ugyanakkor az illetőség meghatározásának alapjául szolgáló OECD modelleghelyezményben leírtak figyelembevételével ez jogos követelményként merülhet fel.

Budapest, 2024. augusztus 26.

Amennyiben kérdése merült fel vagy további információra van szüksége a fentiekkel kapcsolatban, kérjük, keresse adószakértőinket az alábbi elérhetőségeinken:



+36 30 740 74 77



INFO@PMXCONSULTING.HU




PMXCONSULTING.HU

Minden {pmx} kiadványt a lehető legnagyobb gonddal és figyelemmel állítunk össze, az elmúlt közel három évtized során megszerzett ismereteink és gyakorlati tapasztalataink birtokában. S éppen ezen ismeretek mondatják velünk azt, hogy adózási szempontból szinte nincs két egyforma eset, sokszor egy jelentéktelennek tűnő eltérés alapvetően érintheti, változtathatja meg egy ügylet, tranzakció vagy éppen juttatás adókötelezettségét. Erre tekintettel kérjük, hogy nagyon gondosan mérlegelje, ha üzleti döntéseit kizárólag ezen kiadványban foglalt tartalomra alapozva hozza meg és nem konzultál adószakértőjével a konkrét eset kapcsán. Mi nyomatékosan hangsúlyozzuk azt, hogy minden esetben ki kell kérni a konkrét ügyről a szakértő véleményét és megalapozott, felelősségteljes döntés csak ennek birtokában hozható.

A fentiek miatt a kiadvány nem megfelelő gondossággal történő felhasználásából fakadó semmilyen kárért nem tudunk felelősséget vállalni.

Megértését köszönjük!



Szalai János partner